

sosyalist işçi

www.sosyalistisci.org

DEVİRİMCİ ANTİKAPİTALİST HAFTALIK GAZETE

Sayı 488 ■ 17 Haziran 2014 ■ Fiyatı: 1 TL.

IŞİD'in ve mezhepçiliğin yükselişi

ABD'nin Irak işgalinin acı mirası

**HDP CHP'yi
destekleyemez**

sayfa 2

**Özgürlük için
sınıf mücadelesi**

sayfa 6

Büyüdük ama...
Ekonomide ilk çeyrek
rakamlar açıklandı

sayfa 2

Ne kömür ne petrol ne de nükleer
Güneş, rüzgar bize yeter!

Nükleer
santrale
hayır!

Başka bir
enerji
mümkün!

Küresel
Isınmayı
durduralım

HES'lere
hayır!

Sistemi
değiştir!

20-21 Eylül
iklim zirvesine
karşı zirve

Küresel Eylem Grubu - KEG

Seçimler ve onların ahlakı, bizim ahlakımız

CHP lideri geçtiğimiz haftalarda “HDP’nin oylarına talibiz” açıklaması yapmış, hemen ardından ise Lice’deki katliamın ardından yaşanan bayrak krizi sırasında en sağ, en milliyetçi duygulara seslenerek, oylarına talip olduklarını iddia ettiği kesimlere düşmanlığı körüklemişti.

Bugün her türlü gelişme Cumhurbaşkanlığı seçimlerine göre ele alınıyor. Bu tam bir omurgasızlık!

Soma’da ölen madenciler, IŞİD’in Suriye ve Irak’ta işlediği cinayetler, Lice’de gösteri yaparken öldürülen Kürtler, direklerden indirilen bayraklar etrafında kopartılan yaygara da hep Cumhurbaşkanlığı seçimlerinde araya girmek, etken olmak, öne çıkmak için tercih ediliyor.

Oysa, Cumhurbaşkanlığı seçimi dünyanın sonu da değil başlangıcı da. Türkiye Cumhuriyeti Devleti’nin merkezi bürokrasinin en tepesinde kimin oturacağı seçiliyor.

Bu yüzden, Cumhurbaşkanlığı seçimleri, üzerine sınıf mücadelesinin tüm gerilimini odaklamak gereken bir platform değil ve tam da bu yüzden bayrak krizinde Kürtleri aşaglayanlara, herhangi bir taviz vermek zorunda değiliz.

Biz Cumhurbaşkanlığı seçimlerini, hem sokakta örülmesi gereken mücadele açısından hem de seçimlerden sonra, 2015 seçimlerine hazırlık yapılması, birlikte mücadele etmesi olasılık dahilinde olan güçleri yan yana getirmesi açısından bir prova olarak ele almalıyız.

Bir yanda, belli ki nobranlıkta sınır tanımayan Erdoğan olacak. AKP’nin adayı olacak.

Öte yanda da Kürtlere, Ermenilere karşı nobranlıkta sınır tanımayan başka bir aday olacak, BBP ile, MHP ile ortak aday çıkartmanın peşinden koşturan CHP’nin adayı. Ortak aday olarak açıklanan Ekmeleddin İhsanoğlu herkesi şaşırttı. *Sosyalist İşçi*’yi yayına hazırlayanları ise şaşırtmadı.

Kaba bir tabirle, şimdi “bas geççiler” düşünsün!

Gerçek özgürlükleri savunanlar, ne neoliberal ve hırsız AKP’ye ne de her türden ırkçının, milliyetçinin içinde yer alacağı neoliberal CHP etrafında saptanan çatı adayı İhsanoğlu’na oy çağrısı yapabilir. Sarsıcı, etkili, on binlerce aktivisti Kürdistan’da da batıda da bir araya getirecek bir Cumhurbaşkanlığı kampanyası yapabiliriz. Beraber mücadele hazırlanabiliriz. Kürt bir kadın aday ya da Selahattin Demirtaş gibi bir aday, Cumhurbaşkanlığı seçimleri için on binlerce insanı harekete geçirebilir, Cumhurbaşkanlığı seçimi sonrası mücadeleye hazırlayabilir.

Öldürmeye doymayanlar

Devlet öldürmeye doymuyor. Polis öldürmeye doymuyor. Erdoğan öldürmeye doymuyor. Denilebilir ki, “Erdoğan mı gaz bombası, ses bombası atan, neden Erdoğan’a yükleniyorsunuz?”

Evet! Erdoğan bizzat gaz bombası atmıyor ama gaz bombası atanları cesaretlendiriyor, teşvik ediyor, böylece eylemlerde polis çok daha cesur, çok daha hunhar davranabiliyor.

İnsanların kafasına ses bombası atarak öldüren polisler “destan yazdılar” diyerek destek veren bir Başbakan, bütün bu ölümlerin siyasal sorumluluğunu da taşımak zorundadır.

Bazıları, Kürdistan’da çatışmasızlık sürecinden rahatsız. Batıda polis saldırırken, Kürt illerinde eylemlerde polisin tam demokratik kurallar içinde hareket ettiğini iddia ediyorlar.

Lice, bu iddianın yalan olduğunu gösterdi.

Adana’da, Lice’de yaşanan katliamı protesto eylemlerine saldıran polisin attığı ses bombası sonucu 15 yaşındaki bir genç yaşamını yitirdi. Kürdistan’da çatışmasızlık adı verilen süreçte, eylemlerde öldürülen insanların sayısı 13’e yükseldi.

Devlet çatışmasızlık sürecinde bile en iyi bildiği şeyi yapmaya, insan öldürmeye devam ediyor. Ama hepimiz emin olmalıyız ki, tüm bu cinayetlerin hesabını verecekler!

İlk zaferimiz

Transfobik şiddet ilk kez bir mahkeme tarafından cezalandırıldı. Michelle Demishevich 2011 yılında mahallesindeki bir komşusu tarafından sözlü ve fiziksel şiddete uğramasının ardından şikâyet için gittiği karakolda da aynı muameleyle karşılaşmıştı.

Transfobik saldırganın ‘kasten yaralamadan’ aldığı hapis cezası para cezasına

çevrildi. Türkiye Ceza Kanunu henüz nefret suçlarını kapsamıyor. Mahkeme ‘kasten yaralamadan’ ceza verse de aslında transfobik nefretin bir suç olduğunu kabul etmiş durumda. Mahkeme kararı, LGBTİ olduğu için öldürülen, işinden atılan, saldırıya, ayrımcılığa uğrayan bireylerin on yıllardır sonuçsuz kalan yasal hak arama mücadelesinde oldukça önemli bir kazanım.

Cumhurbaşkanlığı seçimleri

HDP CHP’yi destekleyemez

Cumhurbaşkanı adayı arayışları çerçevesinde CHP ve HDP ile Meclis’te yapılan görüşme sonrasında ilginç tespitler yapıldı. Seçimlerin 2. turunda CHP’nin adayının desteklenme koşullarının değerlendirildiği görüşme sonrası Ertuğrul Kürkçü’nün yaptığı açıklamada CHP’nin makul bir adayı olması durumunda AKP’nin adayına karşı desteklenebileceği ileri sürüldü.

Bu görüşme; CHP’nin Lice’de yapılan saldırı neticesinde 2 kişinin ölümü yerine bayrağın indirilmesini ileri sürerek Genelkurmay’ı istifaya çağırmasının üzerinden 3 gün geçmesinden sonra yapıldı.

Bu görüşme; yerel seçimlerde özellikle Ege bölgesinde HDP’ye karşı yapılan ırkçı saldırılarda ülkücülerle beraber Kemalistlerin boy göstermesinin üzerinden 3 ay geçmesinden sonra yapıldı.

Ve devlet kuran parti olarak övünen CHP’nin şimdiye kadar Kürtlerin kimliğinin tanınması, anadilde eğitim hakkı, kendi kendini yönetme hakkı dahil olmak üzere Kürt

sorununda tek bir olumlu laf etmediği gibi aksine her fırsatta çözüm sürecine itiraz ettiği bir süreçte yapıldı.

HDP Cumhurbaşkanlığı seçimlerine ilişkin yaptığı değerlendirmede “seçimleri, somut ifadesini demokratik, özgürlükçü, eşitlikçi, sosyal bir anayasada bulacak olan çok kimlikli, çok kültürlü, çok inançlı, çok anadilli bir Türkiye’nin ve bunun dayanaacağı çoğulcu, özgürlükçü, eko-

lojik ve demokratik toplum özlemimizin bir imkanı olarak değerlendireceğiz.” vurgusuna sahipti.

“Çok kültürlü, çok kimlikli bir toplumun imkânı”nı CHP adaylarında aramak ya da bulacağını sanmak tam bir paradoks. CHP’nin yerel seçimlerde MHP ile yaptığı ittifak göz önüne alındığında bu arayış kendi ayağına kurşun sıkmaktan farksız olacaktır.

Ekonomide ilk çeyrek rakamlar açıklandı

Büyüdük ama

Türkiye ekonomisi bu yılın ilk çeyreğinde, bir önceki yılın aynı dönemine göre % 4.3 büyüdü. Bu 2002-2007 dönemine göre mütevazı sayılabilecek bir büyüme olsa da, bugünün dünya ekonomisi ve 17 Aralık sonrası dönemin siyasi kaos ortamı dikkate alındığında, aslında epey yüksek kabul edilmesi gereken bir büyüme hızı.

Bu kadar olumsuz koşullarda bile elde edilmiş olan yüksek büyüme hızını nasıl yorumlamalı? Bunu aslında Türkiye ekonomisinin ne kadar güçlü olduğu biçiminde yorumlayabilir miyiz? Verilerin detaylarına baktığımızda, bu iddianın gerçeği yansıtmadığını görüyoruz. Çünkü büyüme kamu sektörü ve ihracat artışı sayesinde olmuş.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış verilere göre, bu senenin Ocak, Şubat, Mart aylarından oluşan ilk çeyreğinde, 2013 yılının Ekim, Kasım, Aralık aylarından oluşan son çeyreğine göre tüketim %0.5 daralmış. Aynı dönemde kamunun mal ve hizmet alımları %7, makine ve teçhizat yatırımları ise %43 artmış. Kamunun maaş ve ücret ödemelerindeki artış ise sadece %1 olmuş. Yani tüketimin gerilemesi nedeniyle düşen büyüme hızını yükseltmek üzere iktidar para kesesini açmış. Ama parayı çalışanlara değil, mal, hizmet ve yatırımlar için

makine teçhizat aldığı patronlara vermeyi tercih etmiş. Kritik seçimler öncesinde gayet anlaşılabilir bir politika bu. Kamunun harcamalarındaki bu artış olmasaydı, büyüme hızı %4.3 değil, %3.3 olacaktı.

Büyüme hızını yükselten ikinci faktör ise ihracat. Yılın ilk üç ayında TL hızla değer kaybedip, AB ekonomisi de toparlanmaya başlayınca ihracat geçen döneme göre arttı, ithalat azaldı. Net ihracattaki artış olmasaydı, büyüme hızı 2,7 puan daha düşük olacaktı.

Sonuç: Büyüme rakamları, Türkiye ekonomisinin gücüne işaret etmiyor.

Fakat büyüme verilerinde bir ayrıntıya daha dikkat etmek lazım. O da madencilik ve taşımacılık sektöründeki hızlı büyüme. Kömür üretimi Nisan ayında %30 artmış. Soma da ölen işçi sayısı da 301 idi. Ne tesadüf değil mi?

Bu sayıda katkıda bulunanlar:

Aspurçe Gizem Kılınc, Ayla Başaran, Çağla Oflas, Erkin Erdoğan, Ersin Tek, Faruk Sevim, Gül Dönmez, Meltem Oral, Nuran Yüce, Nurdan Düvenci, Ozan Ekin Gökşin, Ozan Tekin, Özden Dönmez, Özdeş Özbay, Roni Margulies, Şenol Karakaş, Ümit İzmen, Volkan Akyıldırım.

“Kupa asla sadece kupa değildir”

2014 Dünya Kupası sonunda Brezilya’da başladı. Binlerce zorunlu tahliyeyi, stadyumlar da inşaat işçilerinin ölümünü ve organizatör kurum FIFA’ya hizmet eden olağanüstü kanunları içeren hazırlıklar tam yedi yıl sürdü.

Stadyumun içinde, açılış seremonisi Brezilya futbolunun soylulaştırılmasını gözler önüne serdi. Futbol tarihsel olarak stadyumlarda kültürel ve ırksal olarak farklı olan kalabalıklarla oynan popüler bir spordu. Bugün pahalı biletleriyle beyaz, zengin ve orta sınıfların katılımıyla sınırlandırılmış durumda.

Stadyumun dışında, Dünya Kupası’nın etkilerine karşı gerçekleştirilen protestoların bastırılması dikkat çekti. Yabancı gazeteciler Brezilya polisinin şiddeti karşısında şaşırılmışlar. Hâlâ diktatörlük döneminden kalma militer anlayışla, “iç düşman” a karşı savaşa odaklanan bir tarzda hareket ediyorlar.

Dünya Kupası’nın başlama-sından önceki haftalarda etkinliğin protesto edilebilmesi hakkına hiçbir saygı gösterilmedi.

Dünya Kupası Halk Komiteleri Ulusal Birlikteliği (ANCOP) ve sosyal hareketler tarafından yapılan çağrı ile 15 Mayıs’ta düzenlenen uluslararası mücadele günü şiddetle bastırıldı. Polis eylemcileri tutukladı, onları takip etti ve evlerinde arama yaptı.

Geçen yazın gerçekleşen dev gösterilerden beri polis demilitarizasyonu, protestoların ve hareketlerin ana taleplerinden birisi haline geldi. Bu konu kamuoyundaki tartışmalarda ve sokaklarda giderek

Dünya Kupası Brezilya’da kentsel dönüşüme yoksulluğa ve sendikasılaştırmaya karşı çıkanların mücadelesini gizleyemiyor

artan bir ivme kazandı

ANCOP ve aktivistler kupanın etkilerine karşı etkinlik boyunca gösterilerini sürdürecektir.

Aktivistler kent hakkı için ve eylemcilerin, sokak satıcılarının ve FIFA’nın kirli rantından faydalanmayan diğer herkesin krimanile edilmesine ve baskılara karşı talepler ileri sürüyorlar.

Dünya Kupası yaklaştıkça diğer sosyal hareketler de kendi mücadelelerini sokağa taşıdılar.

Konut, kent reformu ve kent hakkı için mücadele eden Evsiz İşçiler Hareketi (MTST)

Mayıs başında bir Halklar Kupası organize etti.

İşgal

Dünya Kupası’nın açılışına ev sahipliği yapan stadyumun yanındaki terk edilmiş alanı işgal ettiler. Toprak spekülasyonlarının ve yüksek kiralardan mağduru olan çok sayıda işçinin yaşadığı Sao Paulo’nun bir mahallesine inşa edildi bu stadyum.

MTST 20 binden fazla bir kalabalıkla Sao Paulo’da sokakları ve meydanları tuttu. Federal hükümeti konut politikalarını gözden geçirmeye zorladılar.

Özellikle toplu taşıma sektöründe olmak üzere çeşitli grevler yaşandı. Sao Paulo ve Rio de Janeiro’da muhalif otobüs işçileri sendikalarının desteği olmadan daha iyi ücret ve koşullar için greve gittiler.

Sao Paulo metro çalışanları kupaya bir hafta kala 5 günlük bir greve öncülük ettiler. Ancak metroyu yöneten Sao Paulo devleti hükümeti sendika ile müzakere etmek yerine polis şiddetine dayanarak mutlak bir uzlaşmazlık sergiledi.

42 işçiyi atarak ve grev devam edecek olursa 300 kişiyi daha işten çıkarılma ile tehdit ederek metro istasyonlarındaki

grev gözcülerinin üzerinde sert bir baskı uyguladı. Sendika şimdi diğer sendikaların, işçi federasyonlarının, sosyal hareketlerin ve aktivistlerin de desteği ile işten atılanların geri alınması için bir kampanya yürütüyor.

Artık Dünya Kupası etrafında uluslararası kabul gören politik bir tepki oluştu ve bu durum 2016 Rio de Janeiro’da yapılacak Olimpiyatlarda devam edecek.

Sonunda ne olursa olsun spordaki dev etkinlikler bir daha asla eskisi gibi olmayacak.

Henrique Sanchez

Kapitalizmin suç dosyası

Açlık

Birleşmiş Milletlerin 2003 yılında hazırladığı bir rapora göre yeterli besin kaynaklarına “ulaşamadığı” için her gün 25.000 insan yaşamını yitiriyor. Yılda neredeyse 10 milyon insan en temel insani ihtiyacını karşılayamadığı için ölüyor. Yaklaşık 900 milyon insanın da yetersiz beslendiği ve bu nedenle yaşamını yitirme tehdidiyle yaşadığı da, bir başka gerçek olarak önümüzde duruyor. Gezegelimizde yaşayan insanlardan neredeyse her

yedi kişiden biri, yeterli besin kaynaklarına ulaşamıyor.

2014 yılında açlık hala insan yaşamını tehdit eden, ciddi bir tehlike. Oysa bu tehlikeyi ortadan kaldırmak için gereken para miktarı yılda 30 milyar dolar. Büyük bir rakam gibi görünüyor öyle değil mi?

Aslında bu rakam çok da büyük sayılmaz. 2013 yılında dünyada askeri harcamalara 1.7 trilyon dolar harcadığı tahmin ediliyor.

Silahlanmaya harcanan paranın sadece %2’si ile bile bütün dünya üzerindeki açlık ortadan kaldırılabılır. Her yıl

yaşamını yitirmekte olan 10 milyon insanın hayatını kurtarmakla kalmayıp, aynı zamanda 900 milyon insanın yetersiz beslenmesi de tamamen son bulabilir.

Bir başka örnekle devam edelim. En çok kâr eden şirket olan ABD kökenli yatırım şirketi Fannie Mae’nin 2014 yılında kârının 84 milyar dolar olması bekleniyor. Tek başına bir şirketin kârının neredeyse üçte biri bile 10 milyon insanın açlıktan ölmesini engelleyebilir.

2011 yılında yaşamını yitirdiğinde adeta bir aziz ilan

edilen ve hayatı filme de alınan Steve Jobs’un kurucusu olduğu Apple’in da aralarında bulunduğu en çok kar eden 10 şirketin 2014 yılı kârının da toplam 400 milyar dolar olması bekleniyor. Bu şirketlerin karınının 10’da biri olmayan bir tutarla, yeryüzündeki açlık son bulabilir.

Son olarak, 2008 yılında yaşanan finansal krizin ardından ABD hükümetinin bankaları kurtarmak için harcadığı paranın miktarına bir göz atmak bile, dünya üzerindeki açlığı ortadan kaldırmanın ne kadar mümkün oldu-

ğunu ortaya koyuyor. ABD, bankaların yaşamını kurtarmak için, 700 milyar doların üzerinde para aktardı. Sadece bu para ile bile 23 yıl boyunca açlık tehlike olmaktan çıkabilir ve dolayısıyla 230 milyon insanın yaşamı kurtarılabilir.

Kapitalizm ise, insan yaşamını yerine silahlanmayı, kârı ve birkaç bankayı tercih etti ve etmeye devam ediyor. Bu nedenle “kâr değil insan”, “kâr değil gezegen” sloganları soyut bir talebi değil, çok acil ve gerçek bir talebi ifade ediyor.

İŞİD'in Ortadoğu'da

Tüm dünya, geçtiğimiz haftayı Irak Şam İslam Devleti'nin (İŞİD) 800 kadar militanla Irak'ın en büyük ikinci kenti olan Musul'u nasıl ele geçirdiğine şaşırarak geçirdi.

Merkezi hükümete bağlı Irak ordusu, silahlarını bırakarak, direnmeden şehri teslim etti. 500 bin kişi, doğacak şiddet ortamı sebebiyle kentten kaçtı. İŞİD militanlarının barbarlıkları, anaakım medyada manşetlerdeydi. Musul Merkez Bankası'ndaki 425 milyon doları ele geçirerek "dünyanın en zengin terör örgütü" hâline gelen İŞİD, kentte uygulayacağı şeriat kurallarını duyurdu.

İŞİD'in diğer kentlere doğru ilerleyişi de sürerken, örgüt, esir aldığı 2500 güvenlik görevlisinden Şii olan 1700'ünü infaz ettiğini açıkladı.

Olup bitenlerle ilgili yorumlarda öne çıkan vurgu, Irak'ın mezhepler etrafında 2006-2007 döneminden bile daha şiddetli ve kanlı bir iç savaşa doğru sürüklenmekte olduğu.

Nereden çıktı bu İŞİD?

Örgüt, ABD işgali sonrası "Irak İslam Devleti" adıyla 2004 yılında Irak'ta kuruldu ve El Kaide'ye bağlılığını ilan etti. Fakat adını asıl olarak, diktatör Esad'ın uyguladığı şiddet sebebiyle kanlı bir iç savaşa dönüşen Suriye Devrimi'nin içinde duyurdu. "İŞİD" adını alarak 2013'ün ilk yarısında Suriye'de ortaya çıkan örgüt, Ortadoğu'nun büyük bir bölümünde bir şeriat devleti kurmayı amaçlıyordu. Suriye'de bir süre sonra El Kaide'ye bağlı El Nusra Cephesi ile ters düşerek ayrıldı. El Kaide, İŞİD'i tanımadıklarını ilan etti.

Suriye'de 6-7 bin, Irak'ta ise 10-12 bin civarı militanı olduğu tahmin edilen İŞİD, mezhepçi ve şiddette sınır tanımayan bir örgüt. El Kaide tarafından dahi "radikal" bulunuyor. Baas rejiminin yanı sıra, 2014'ün başından beri Esad'a karşı savaşan tüm muhalif gruplarla ve Kürtlerin temsilcisi PYD ile şiddetli çatışmalar yaşıyor.

İŞİD kimden destek alıyor?

Savaşçıların çoğu yabancı uyruklu olan ve birçok ülkeden cihatçı militanları toplayan İŞİD'in küresel ve bölgesel güçlerden destek almadığı oldukça şüpheli. ABD için "İslami terörizm" bir numaralı düşman. Türkiye de bu doğrultuda davranarak "ılımlı grupları" destekliyor. Körfez ülkelerinin para ve silah sağladığı iddiası da gerçeklik taşıyor; aksine, Suudi Arabistan ve Katar, ABD'nin onayıyla, asıl olarak İŞİD'e karşı savaşmaları için Suriye'deki birçok silahlı grubu "İslami Cephe" adı altında birleştirdi. Bu yapı 40 ila 60 bin civarı militana

sahip.

İŞİD, Suriye'ye emperyalist müdahalenin gündeme geldiği 2013 yazından itibaren strateji değiştirdi; Esad güçleriyle savaşın ön cephelerinden çekilip, muhaliflerin elinde olan bölgelerde hakimiyet kurmaya yöneldi. Başta Rakka olmak üzere birçok yerde hakimiyet kurarak korkunç baskıcı pratiklere girişti. Gelir kaynağı, elinde bulunan bölgelerde çıkan petrol. Çetevari işlerle suç işliyor, haraç topluyor. Suriye'de herhangi bir sebeple (gazetecilik, insani yardım vs.) bulunan Batılıları kaçıracak milyonlarca dolar fidye istiyor.

Nasıl bu kadar kolay ilerliyor?

İŞİD, birdenbire gökyüzünden inerek Musul'u ve diğer kentleri ele geçirmedi. Maliki hükümetinin mezhepçi politikaları, işgal sonrası Irak'ta büyük bir hoşnutsuzluk konusu. 2012 yılında "Irak Baharı" olarak tanımlanan barışçıl gösterilere geniş kitleler katılmıştı. Hareket, birçok şehirde protesto kampları kurmuş, Şii bölgelerinde dahi destek

almıştı. Sünnilerin tecritine karşı çıkıyor, terörle mücadele yasalarının değiştirilmesini, idam cezasının kaldırılmasını, yolsuzluklara son verilmesini istiyorlardı. Daha çok Sünnilerin katıldığı bu gösteri dalgası, mezhepçiliğe ve Irak'ın parçalanmasına karşı çıkıyordu. Maliki hükümeti ise bu taleplere kulaklarını tıkayarak hareketi askeri yollarla ezmeye

çalıştı. Aktivistler katledildi, hareketin liderleri suikaste uğradı. Son olarak 2013 Aralık'ında Felluce ve Ramadi'deki protestocu kampları da temizlendi. Irak'ta başka tür, birleştirici, kitlesel ve barışçıl bir siyaset umudu büyük yara aldı. Tam da bunun ardından, bu umutsuzluk dalgasının içinde, mezhepçi ve sınırsız ölçüde şiddet kullanan bir örgüt

olan İŞİD, önce Ocak ayında Felluce'yi, geçtiğimiz hafta ise başka kentleri ele geçirmeye başladı.

İŞİD bu ilerleyişini de tek başına yapmadı. Saddam yanlısı gruplarla, merkezi hükümete öfke duyan yerel aşiretlerle, ABD işgaline karşı direnen Nakşibendi Ordusu gibi örgütlerle ittifak içerisinde.

Irak'ın parçalanması

Çoğu yorumcu, Irak'ın

Sünniler, Şiiiler ve Kürtler arasında fiili olarak üç bölündüğünden bahsediyor.

Bu duruma ise bir anda gelinmedi. Irak'ta mezhepçilik Saddam döneminde de vardı ve Şii çoğunluğu, Kürtleri ezmek için kullanılıyordu. Ancak ABD'nin Irak işgali, mezhepçi çatışmaları derinleştirdi.

ABD, ülkedeki hakimiyetini sürdürürebilmek için, Irak toplumundaki farklı etnik ve dini grupları birbirlerine karşı

kullandı. 2006-2007 yılında Şiiiler ve Sünniler arasındaki kanlı saldırıların tırmanmasına zemin hazırladı.

Böylelikle, ABD işgaline karşı Sünni ve Şii direniş örgütlerin erken safhalardaki işbirliğini kırarak kendine yönelik tehditi azaltmayı hedefledi. İşgal sonrası kurulan hükümette iktidarı "kotalarla" dini ve etnik gruplar arasında paylaştırdı. İşgal sonrası Irak, yurttaşlığa değil topluluklara yaslanıyordu.

la yükselişi

“Dünya lider”leri şaşkın

İŞİD, Musul'daki Türkiye konsolosluğunu basarak 49 kişiyi kaçırdı. Bunun yanı sıra 32 Türk TIR şoförü de örgütün elinde. Dışişleri Bakanlığı “kriz masası” kurdu ve “diplomatik görüşmeler” yapıyor ancak günlerdir bir gelişme yok.

Gezi direnişçilerini, Kürtleri ve birçok kimseyi “terörist” ilan eden Tayyip Erdoğan ise örgütten “İŞİD unsurları” diye bahsediyor.

Türkiye, El Nusra Cephesi ve İŞİD'e “terörist örgütler” listesinde yer veriyor. İŞİD ise AKP'yi ve Türkiye'yi “kafir” olarak görüyor. Fakat hükümetin, geçmişte İŞİD'e yardım ettiğine dair iddialar var.

Ortadoğu'da altemperyalist bir güç olma hedefiyle, Erdoğan, Suriye Devrimi'ne başından itibaren müdahil olmaya çalıştı. “Kardeşim” dediği Esad'dan vazgeçti. İç savaştan kaçıp Türkiye'ye sığınan bir milyon civarı Suriyeli mülteci felaket koşullarda yaşarken, insani yardımlardan ve adımlardan çok, Suriye'deki savaşa ilişkin saldırgan bir politika izledi.

Muhalliflere yapılan yardım şeffaf değil, silah gönderildiğine dair iddialara yanıt verilmiyor. “İlimli” gruplara destek verildiği iddia edilse de, Suriye'deki kaotik durumda, gönderilen silahların kimin eline geçtiği hiçbir zaman bilinmiyor.

Esad'a ses etmeyenler İŞİD'i eleştirebilir mi?

Bir İngiliz gazetesinde, Batı'nın Ortadoğu politikasını eleştiren bir makalede, Irak'ın yeni Afganistan olduğu ve Türkiye'nin de Pakistan'a dönüşeceği söylendi. Buna göre, Afganistan'da Sovyetler'e karşı cihatçıların desteklenmesi Batı'nın başına daha sonradan bela açmış, Pakistan'ı da “terörle boğuşan” bir ülkeye dönüştürmüştü. Şimdi Suriye ve Irak üzerinden bir benzeri Türkiye'nin başına gelecekti. Bu argüman, Türkiye'deki tartışmaların da merkezine oturdu.

Bu görüşü savunanların tamamına yakını, Suriye'de olan bitenleri “Batı'nın ve AKP'nin desteklediği İslamcı teröristlerin Esad'a komplosu” olarak görüyor. Arap Baharı'yla birlikte ayaklanan Suriye halkına düşmanlar. Oysa Suriye'de İŞİD gibi örgütlerin zemin bulabileceği ortamı, barışçıl gösterilere binlerce kişiyi katledecek yanıt veren Baas rejimi hazırladı.

İŞİD de uzunca bir süredir devlet güçlerinden çok muhaliflerle çatışıyor. Muhalefetin iç karışıklıkları işine geldiği için Esad da İŞİD'e dokunmamaya özen gösteriyor. İŞİD'in elinde bulunan bölgelerde çıkan petrolü rejime sattığı iddia ediyor.

Kürt halkına özgürlük

Suriye'de PYD, uzunca bir süredir İŞİD'le çatışıyor ve bu örgütü Rojava'dan püskürtmeyi başarıyor. Türkiye'nin ise PYD'nin hakimiyetine düşmanlığı sebebiyle, İŞİD ve El Nusra gibi örgütlerin Kürtlere saldırmak üzere sınırı kullanmalarına izin verdiğine dair kanıtlar var.

Bugün Irak ordusu paramparça oldu, İŞİD'le çatışan başlıca grup Güney Kürdistan'daki peşmergeler. Rojava'dan sonra, bu kez Irak Kürtleri de İŞİD tehdidiyle karşı karşıya. Bu tehdit, Kürtleri bir araya getirdi. PYD de peşmergelerle birlikte saf tutmuş durumda.

İŞİD ile kaçınılan rehinelere için “diplomatik

temas” kurmaya çalışan ve Musul Başkonsolosu kendilerine saldırı olmayacağını teminatını almak için İŞİD ile görüşen Türkiye ise (lideri Abdullah Öcalan'ı çözüm için muhatap almasına rağmen) hâlâ PKK'yi “terörist” olarak tanımlıyor.

Ortadoğu'da tırmanan savaş ortamı, barış ve çözüm sürecinin AKP'ye bırakılmayacak kadar önemli olduğunu bir kez daha ortaya koydu. Hükümetin çözüm için kalıcı adımlar atmasını, yalnızca Güney'de değil Batı Kürdistan'da da Kürtlerin kendi kaderini tayin hakkını tanımasını sağlamak için, Batı'da AKP'yi buna zorlayacak kitlesel bir barış hareketi inşa etmeliyiz.

Kürt özgürlük hareketi bölgede önemli bir özgürlükçü güç olduğunu gösterdi.

haftanın yorumu

Hep Kürtlerin kabahati

Hep böyle oluyor.

Sanki ortada fol yok yumurta yokken, ortalık sülümanken, herkes mutlu mesut yaşarken, bazı Kürt gençleri durup dururken ölümü göze alıyor, kalekol önünde gösteri yapıyor.

Sanki Türkiye'yi yönetenler, bir yanda devlet bir yanda hükümet, tutarlı, barışçı ve insancıl bir siyaseti hiç sekmeden uyguluyor da, bazı Kürtler ne istediklerini bilmedikleri için, eğlence olsun diye, hayatlarına renk gelsin diye gereksiz yere maraza çıkarıyor.

Ve marazayı PKK'nin mi, Kandil'in mi, İmralı'nın mı çıkardığını tartışmaya başlıyoruz. Yani sorunun Kürtler tarafından çıkarıldığı kesin de, hangi Kürtlerden çıktığını tartışıyoruz.

Halkı uyandırmayalım

Geçenlerde Samet Ağaoğlu'nun bir kitabını okuyordum. Şöyle demiş: “Mareşal Fevzi Çakmak, Doğu ve Güney illerinde sanayi kurulmasını, yollar yapılmasını istememiş, yol yapıldığı takdirde bir savaş halinde bu sınırlardan geçecek düşmanın memleketi kolaylıkla işgal edebileceğini ileri sürmüştür. Mareşal'a göre, Doğu illerinde okul açılması bu iller halkını uyandıracak, Kürtlük gibi bir takım bölücü akımlara yol verecekti. Cehaletin, geriliğin Türk milliyetçiliğini başka milliyetçi akımlara karşı koruyabilecek bir silah olabileceği gibi zararlı zarlara kapılmıştı Fevzi Paşa.”

Kürt sorununun çözümünü Doğu illerinde okul açmayı iller halkını uyandırmamakta gören Fevzi Çakmak herhangi bir adamcağız değil, Boru değil, 1921'de Başbakan ve Savunma Bakanı ve Genelkurmay Başkanı olmuş. Aynı anda! Ve Genelkurmay Başkanlığı'ndan 1944'te emekli olmuş.

Kürt sorunu 65 yıl boyunca Türkler için, Türk devleti için sorun değildi. Niye? Çünkü kimse bunu sorun etmiyordu, ettirilmiyordu, edemiyordu.

Şimdi sorun var. Niye?

Çünkü Kürtler artık haksızlıklara, baskıya itiraz ediyor.

Çok çeşitli yöntemler kullanarak, bulabildikleri tüm yöntemleri kullanarak itiraz ediyorlar. Dağda, ovada, Avrupa'da itiraz ediyorlar; seçim sandığında itiraz ediyorlar; mahkemede ve okulda ve kültür alanında itiraz ediyorlar. Her yerde ve her an itiraz ediyorlar.

Ama hiçbir Kürt'ün şunu unuttuğunu sanmıyorum: Silah kullanmaya başladıkları güne kadar bu itirazlar kimsenin umurunda değildi, duyulmuyordu bile.

Kürt halkı için 90 yıldır var olan sorun, Türkler ve Türk devleti için ancak Kürtler silaha başvurunca sorun oldu.

Dolayısıyla, her olayda, her eylemde, her çatışmada sorunun PKK'den mi, Kandil'den mi, İmralı'dan mı çıktığını tartışmayı anlamsız buluyorum.

Sorun bunların hiçbirinden kaynaklanmıyor. Türkiye devletinden ve Türkiye hükümetinden kaynaklanıyor.

Sorunu yaratanlar

Ortada 90 yıllık bir adaletsizlik, eşitsizlik ve haksızlık varken, bunlara maruz kalanların neyi niye yaptığını tartışmayı, neyi nasıl yapmaları gerekir diye laf etmeyi garip buluyorum.

Sorunu, sorun yaşayanlar değil, sorun yaratanlar çözmek zorundadır.

Adaleti, eşitliği ve hakkı sağlamak hükümetin görevidir.

Lice'deki olaylardan sonra, “Bu bayrak indirilmesi konusu, bununla ilgili olarak benim söyleyebileceğim en şiddetli cümle ne ise onu siz benden duymuş olun” demiş Erdoğan.

Velev ki duyduk. Ne farkedecek?

Bugüne kadar bütün tehditler ne farketti?

Medya bayram ediyor, “Kürtler bölündü!” diye. Bu kaçınıcı bayram? Bugüne kadar bütün bayramların boş çıktığını farkedemiyor musunuz?

Tehditlerden, hayali sevinçlerden, oyalama taktiklerinden vazgeçme zamanı gelmedi mi artık?

Roni Margulies

Anti-Kapitalista

Antikapitalist bir sol için temeller

Özgürlük için sınıf mücadelesi

Sosyalizm fikrinin temelinde, içinde yaşadığımız kapitalist toplumun ürettiği ezme ezilme pratiklerini sona erdirmeye çabası yatar. Bu nedenle Marksist teori, üretici güçler ve üretim ilişkileri arasındaki çelişkiye odaklanmış, insanlığı sınıfsız topluma götüreceği olan dönüşümün hangi dinamikler üzerinde yükseleceğini ortaya çıkarmaya çalışmıştır.

Marks ve Engels, bugüne kadar var olmuş tüm toplumların tarihini sınıf mücadeleleri tarihi olarak tanımlamış ve kapitalist üretim ilişkileri içerisinde mülk sahibi olmayan işçi sınıfının devrimci rolüne vurgu yapmıştır.

Günümüz toplumunda burjuva "eşitlik", bir sınıfın diğer sınıfın ürettiği artı değere el koyma mücadelesidir. Ancak kapitalizm, önceki sınıflı toplumlardan farklı olarak topluma muhafazakârlığı empoze ederek varlığını sürdürmez. Daha fazla artı değere el koymak için, kendi mezar kazıncısı durumunda olan işçi sınıfını sürekli olarak geliştirmek durumundadır.

Marks ve Engels, kapitalizmi önceki sınıflı toplumlardan ayıran bu önemli faktörü Komünist Manifesto'da şöyle ifade ediyor: "Burjuvazi, üretim araçlarını ve dolayısıyla üretim ilişkilerini ve bunlarla birlikte bütün toplumsal ilişkileri durmaksızın devrimcileştirmediği var olamaz... Üretimin sürekli devrimcileştirilmesi, tüm toplumsal koşulların durmaksızın sarsılması, sonu gelmeyen belirsizlik ve ajitasyon, burjuva çağını bütün öncekilerden ayırır. Bütün sabitlemiş, donmuş ilişkiler, onları izleyen eski saygıdeğer önyargular ve kanaatlerle birlikte süpürülüp atılır; tüm yeni oluşumlar ise daha kemiklemeden antika haline gelir. Katı olan her şey buharlaşır, kutsal olan her şey kirletilir ve insanlar sonunda hayatın gerçekleriyle ve türleriyle olan ilişkileriyle soğukkanlı bir şekilde yüzleşmek zorunda kalırlar."

Sınıf mücadelesi

İşçilerin yaşamını sürdürülebilmesi, kendi emeklerini parça parça satabilmelerine bağlıdır. Ücretli emek, kapitalizm altında diğer ticaret maddeleri gibi bir metadır ve rekabet, piyasa koşulları, ekonomik kriz gibi faktörlerin etkisine tabidir. Dolayısıyla, kapi-

İşçilerin ayrı ve bağımsız kitlesele partilerini oluşturmaları gerekir.

talizm geliştikçe işçiler sadece sayı olarak artmaz, aynı zamanda bir araya gelip mücadele etme yeteneği kazanır. Küreselleşen ve dünyanın dört bir yanına yayılan kapitalist üretim ilişkilerini gördüğümüz tüm toplumlarda bu süreç yaşanmış; işçiler kendi çıkarları etrafında birlikler, sendikalar ve siyasi partiler gibi örgütler kurmuşlardır.

İşçi sınıfının mücadeleye atılması, kendi halinde bir sınıf olan işçileri, kendisi için bir sınıf haline getirirken, yeni bir çelişkiyi de ortaya çıkarır. Normal koşullarda, var olan "kurumsal yapının kendi kendini kavrayış şekli olan" egemen ideoloji çerçevesinde hareket eden bireyler, mücadele içerisinde kendi deneyimlerinden ve yaşadıkları karşılaşmalardan öğrenir; hegemonik üstyapı kurumlarıyla çatışmaya girer. Bu nedenle sınıf mücadelesinin birer aracı olarak ifade edebileceğimiz sendikaların ve işçi sınıfı partilerinin yürüttüğü mücadele, aynı zamanda egemen ideolojiyi ve onun günlük politik uygulamalarını hedef almak durumundadır. Doğrudan sınıf mücadelesiyle ilgili gibi görünmeyen başörtüsü, azınlık hakları gibi konular da işçi hareketinin tutum alması gereken başlıklardır. İşçi sınıfının birliği ancak bu politik mücadelelerin bir sonucu olarak sağlanabilir.

İşçi sınıfı ve toplumun ezilen kesimleri

Kapitalizm toplumda işçi sınıfı, sermaye sahiplerinin sömürsü altında-

dır. Rekabet ve piyasa koşulları nedeniyle patronlar giderek daha fazla artı ürüne el koymak ister.

Dolayısıyla işçilerin görece olarak üretimden aldıkları pay azalır. Özellikle kriz zamanlarında bu sömürü iyice çıplak bir hale gelir. İşçilerin en küçük talepleri bile büyük mücadeleleri ateşler. Böylesi süreçler büyük siyasi altüst oluşları, yani devrimleri gündeme getirir.

Devrim süreçlerinde işçi sınıfının merkezi önemi bir kere daha ortaya çıkar.

Çünkü işçi sınıfı haricindeki tüm katmanlar, altüst oluş dönemlerini, toplumu kendi mülkiyet ilişkileri bağlamında yeniden düzenlemek için bir fırsat olarak kullanmaya çalışır.

Reform mu, devrim mi sorusu mücadele süreci içinde tekrar tekrar gündeme gelir.

Böylesi dönemlerde işçiler, diğer toplumsal güçlerden bağımsız olarak kendi örgütlenmelerini oluşturur. İşçi konseyleri diyebileceğimiz, çeşitli toplumlarda farklı adlar almış yönetim organları ikili iktidar durumu yaratır ve aynen 1917 Şubat ve Ekim devrimleri arasında yaşandığı gibi, işçi sınıfı, toplumu ikna edip, var olan altüst oluşu sosyal bir devrime çevirmeye çalışır.

İşçi sınıfı, üretim araçları karşısındaki konumu gereği, kapitalist mülkiyet ilişkilerini ortadan kaldırma ve sömürüye dayanmayan yeni bir toplum inşa etme potansiyeline sahip tek toplumsal katmandır.

İşçiler, ezme ezilme pratiklerini orta-

dan kaldırılmak için gerekli olan toplumsal bilinci, ancak böylesi altüst oluş süreçlerinin sonucunda kazanabilir.

Parti

Devrim süreçlerinin nasıl sonuçlanacağını belirleyen bir başka önemli faktör ise işçi sınıfı ile organik bir bağı olan devrimci partinin varlığıdır. İşçi sınıfının günlük mücadeleleri içerisinde yer alan, farklı toplumsal mücadeleler arasında köprüler kuran, geçmiş mücadelelerin deneyimlerini bugünün koşullarına uyarlama becerisini gösterebilen bir sosyalist parti, sınıf mücadelesine önderlik edebilir ve işçi sınıfının iktidarı ele geçirmesine yardımcı olabilir.

İşçi sınıfının merkezi bir rol oynamadığı ve sosyalist partilerin cılız olduğu politik devrimler, geçmiş on yıllarda defalarca tanık olduğumuz gibi, ya eski kapitalist rejimlerin kendini yeni biçimlerde restore etmesi ya da karşı devrimci müdahaleler sonucunu verir.

Burjuva ideolojisinin hegemonyasını kırmak ve işçi sınıfını bölmeye dönük girişimleri sonuçsuz bırakmak açısından da bir işçi sınıfı partisi oluşturmak zorunludur.

Birinci Enternasyonal'in Londra Konferansı'nda (1871) ifade edildiği gibi "proletarya ancak ayrı bir siyasal parti kurarak bir sınıf olarak hareket edebilir".

Aynı işi yapıyoruz, daha az kazanıyoruz

Cinsiyetçi toplumda kadın ve erkek arasındaki eşitsizlik emek alanında da etkili. Kadına yönelik ayrımcılık taciz, tecavüz, şiddet gibi cinsel saldırılarla olduğu kadar iş gücüne katılım ve ücret eşitsizliği alanlarında da kendisini gösteriyor. Üstelik ülkelerin ekonomik gelişmişliği bu eşitsizlikte ciddi bir fark yaratmıyor.

Erkeklerle aynı işi yapan kadınların daha az ücret alması, kadınların iş gücüne katılım oranının daha az olması, daha çok özel sektördeki

güvencesiz işlerde çalışması dünyanın her yerinde geçerli bir politika.

Ücret farklılığı Avrupa Birliği ülkelerinde yüzde 17,5'u buluyor. Dünya Ekonomik Forumu'nun 2013 raporuna göre Türkiye'de yönetici konumundaki kadın oranı yüzde 4. Erkeklerin yüzde 82'si banka hesabına sahipken bu oran kadınlarda yüzde 33.

Aynı raporda 136 ülke arasında yapılan sıralamada eşit işe eşit ücret uygulamasında Türkiye 79. sırada. TÜİK'in her yıl yayınladığı İstatistiklerle

Kadın raporuna göre AB üyesi ve aday olan ülkeler arasında kadınların işgücüne katılımının en düşük olduğu yer Türkiye.

Türkiye'de ücret farklılığına dair rakamlara ulaşmak zor. Çünkü gelire dair veriler birey değil hane temelinde değerlendiriliyor. Kadınların toplam gelirlerden ne kadar pay aldıklarına dair resmi rakamlara ulaşabilmek bu nedenle sıkıntılı. BM İnsani Gelişmişlik Raporu'na göre ise kadınların aldığı ücretlerin erkeklerinkine oranı yüzde 26.

Cinsiyetçilik kadın işçilere yönelik ayrımcılıkta da belirleyici

mücadelenin içinden

Maden kazaları sürüyor

Soma'da 13 Mayıs'ta Türkiye tarihinin en büyük iş cinayeti yaşandı. Bu iş cinayetinde 301 işçi öldü, yüzlerce işçi yaralandı. Henüz Soma faciasının acısını yaşarken 11 Haziran'da Şırnak'ta başka bir maden kazası oldu. Bu iş cinayetinde de 3 işçi öldü.

Türkiye'de her ay 100'den fazla işçi, iş cinayetlerinde ölüyor. 2013 yılında 1235 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Aslında her üç ayda bir Soma faciasını yeniden yaşıyoruz.

Avrupa Birliği ülkelerinde 100 bin maden işçisinden 1,8'i, İngiltere'de ise 0,6'sı iş cinayetlerinde ölürken, bu oran Türkiye'de 15,5'tir. Bu oranlar Avrupalı kapitalistlerin insana daha fazla değer verdiğini değil, o ülkelerde işçi sınıfı mücadelesinin başarısını gösterir.

İşçi sınıfı gelişmiş kapitalist ülkelerde 200 yıllık mücadele sonucu yasal mevzuatın oluşturulmasını sağladı, iş cinayetlerini bugünkü seviyeye indirdi. İngiltere'de madenlerde görev yapan denetçilerin isimleri, maden sendikası tarafından belirleniyor. Türkiye'de ise sendika denetmenlerin isimlerini belirlemek için değil, asgari bir denetim yapılmasını sağlamak için bile çaba göstermiyor.

ABD'de 2010 yılında meydana gelen bir maden kazasında ölen yirmi dokuz işçinin yakınlarına şirket 220 milyon dolar tazminat ödedi. Türkiye'de ise geçen yıl Zonguldak Kozlu'da sekiz işçi öldü, dava açan iki aileye toplam 400 bin TL tazminat verildi.

İşyerlerinde işçilerin can güvenliğinin sağlanması için ilk önce sendikaların gerçekten işçinin hakkını savunan örgütler haline gelmesi gerekir. Halbuki Soma'da gördüğümüz sendika, işverenin işçileri daha kolay sevk ve idare edebilmesi için oluşturulmuş bir yapı gibi.

Sendikalarda öncelikle işçiler söz ve karar sahibi olmalı. Yönetimlerde işçiler olmalı, üye işçiler her türlü kararı denetleyebilmeli.

Soma'da mevcut sendikaya isyan eden işçilerin, sosyalistlerin madenlerle ilgili ortak talepleri şunlar:

- Tüm maden ocaklarında, işçilerin özlük hakları korunarak, maaşları ödenerek, çalışma sahaları güvenli hale gelinceye kadar üretim durdurulmalıdır.

- Maden ocakları, gerekli iş güvenliği önlemlerine uygun olarak yeniden yapılandırılmalıdır.

- Maden ocaklarının denetimleri en sıkı şekilde ve bağımsız kurumlarca gerçekleştirilmelidir.

- Maden işçilerinin ücretleri ve sosyal hakları iyileştirilmelidir.

- Taşeronluk sistemine hiçbir biçimde izin verilmemelidir.

- Sendikalar, işveren baskısı olmadan özgürce faaliyet yürütebilmeli, sendika seçimleri demokratik bir şekilde yapılmalıdır.

- Özelleştirilen tüm maden ocakları yeniden kamulaştırılmalıdır.

Faruk Sevim

eylemlerden... eylemlerden... eylemlerden... eylemlerden...

● Soma'da madencilerin aileleri hafta sonu iş cinayetlerine karşı tüm gün eylemdeydi. Yürüyüşe yüzlerce kişi katıldı.

● Yatağan, Yeniköy, Kemerköy termik santralleriyle, maden ocağı işçilerinin özelleştirilmesine karşı, Maden-İş ve TES-İş üyesi Yatağanlı işçiler sıkıyönetim, TOMA'lar, coplar, biber gazı ve polis şiddetine rağmen mücadeleyi sürdürüyorlar.

İki hafta önce Cumhurbaşkanı'nın yolunu kesen işçiler, santralin Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca satılması üzerine Türk-İş' bastılar.

Termik santralin özelleştirilmesinin iptalini isteyen işçiler Türk-İş'in olup bitenler karşısında sessiz kalmamasını istediler.

● Denizli'de Türk Maadin A.Ş.'de çalışan Türkiye Maden İşçileri Sendikası üyesi maden işçileri, toplu sözleşmede anlaşma

sağlanamaması üzerine greve çıktı.

● Kocaeli Üniversitesi Hastanesi'nde işten atma saldırısına karşı direniş iki haftadır sürüyor.

● Kütahya'da özelleştirilen Çelikler Seyitömer Linyit İşletmesi'nde (SLİ) 18 işçinin işten çıkarılmasının ardından işçiler üretimi durdurdu.

● Şişecam işçileri, 20 Haziran'da yapılacak grev öncesi Bursa ve Mersin'de uyarı yürüyüşleri yaptı.

● Sağlık emekçileri geçtiğimiz hafta Türkiye'nin birçok yerinde taşeronlara karşı eylem yaptı.

● Kocaeli'de Yıldız Sunta fabrikasında ekonomik kriz gerekçe gösterilerek işten çıkartılan 35 işçi fabrika önünde direnişe geçti.

Marx diyor ki...

Baskılardan kurtulmak

"Artık baskı altında tutulacak hiçbir toplumsal sınıf kalmayınca; sınıf egemenliği ve bugüne kadarki üretim anarşisi üzerine kurulu bireysel varoluş mücadelesi, bunlardan doğan çatışma ve aşırılıklarla birlikte ortadan kalkar kalmaz, baskı altına alınacak hiçbir şey kalmaz, özel bir baskı gücü, yani devlet zorunlu olmaktan çıkar."*

Sadece Türkiye'de bizler

değil dünyada resmen tanınan 192 devletin bulunduğu 236 ülkenin her birinde insanlar, baskılardan şikayetçi.

Kolektif hakları için mücadele edenlere yönelik polis ve asker şiddeti, gaz bombaları ve kurşunlar hepimizin enternasyonal sorunu.

Kadınlar ve LGBTİ'ler üzerindeki tarihsel baskı, yerel ezilmişlikler ve baskı altındaki kimlikler, sayısız birey hakkı ihlali ve politik bir nedenden kaynaklanmadığı halde bireyin özgürlüğünün kapitalist toplumun sınırlarına çarpıp her gün her dakika ezilmesi... Bunlar 7 milyar

insanın çoğunluğu için gündelik hayatın pratik sorunları.

1989'da Doğu Bloku'ndaki stalinist rejimler yıkıldığında kapitalizmin insanlığın erişebileceği en ileri toplum biçimi olduğu, devlet ekonomiden elini çektiği taktirde piyasa ekonomisinin demokrasiyi geliştireceği ileri sürülüyordu. Dönemin neo-liberal ideologları ABD'nin sınıfsız topluma geçtiğini ve piyasanın zaferiyle her türden totalitarizmin geride kaldığını, insanlığın baskı ile savaşı geride bırakarak özgürlük ve bolluk dönemine girdiğini ilan etmişti.

Devletin elindeki işletmeler sermayeye satılıp özelleştirilirken, gerçek hayattaki devlet sopasını büyüterek olduğu gibi kaldı. Küresel piyasa eko-

nomisinin kesintisiz işleyişi için özgürlükler yüceltilirken, bu özgürlükleri kullanmaya başlayanlar devletin sürekli engellemesi ve müdahalesi ile karşılaştı. İster sağcı, ister solcu, ister İslamcı olsun, neo-liberal ekonomik modeli sürdüren hükümetler özgürlükleri yönetmeye kalkarak baskıyı sürdürüyor.

Gezi Parkı ağaçlarını koruyanlara uygulanan vahşi devlet terörünü savunan Başbakan, eğer baskı yapılmazdı Türkiye'nin ekonomik büyümesine yol açan istikrar sağlanamazdı diyor. Soma'da madencilerin tokatlanması, yerlerde tekmelenmesi, ölen madencilerin ailelerine gaz bombası atılması, tıpkı Okmeydanı'nda Cemevine gaz

bombası ve kurşun atılması, Lice'de sivillerin üzerine yayılmı ateşi açılması gibi "istikrarın" devamı için!

İstikrar, yani burjuvazi ile işçi sınıfı arasında ikincilerin aleyhine işleyen uzlaşma bozulmaya başladığında, bu uzlaşmayı bozma potansiyeli taşıyan daha fazla hak isteyen hareketler ortaya çıktığında baskı devreye giriyor.

Bireysel ya da kolektif tüm baskıların son bulmasının yolu bu toplumun üzerinde yükseldiği işçi sınıfının iktidarı köleliğinin son bulmasından, tüm devletin yıkılıp tarihe karışmasından geçiyor.

* Anti-Duhring, Friedrich Engels, 1878.

Volkan Akyıldırım.

İklimi değil sistemi değiştir!

Başka bir enerji mümkün!

Yaşanabilir bir dünya için

Aşağıdaki talepler piyasa koşulları için değil, insanlığın ve gezegenin çıkarları için hayata geçmeli

- Atmosferdeki karbondioksit oranının 350 ppm'e indirilmesi kabul edilsin
- Uluslararası yükümlülükleri ve bağlayıcılığı olan anlaşmalar imzalsın
- Karbon ticareti yasaklansın
- İklim değişikliğinin hızlanmasına neden olmayan ama sonuçlarından en fazla etkilenecek olan yoksul ülkelere iklim değişikliğinden bizzat sorumlu olan zengin ülkeler tarafından karşılık beklemeden teknolojik ve finansal kaynak aktarılsın
- Fosil yakıt kullanımı sona erdirilsin
- Enerji verimliliği ve tasarrufu sağlayacak olan radikal bir program oluşturulsun

İklim aktivisti ve 350.org'un kurucusu Bill McKibben "Cepheye çağrı: İklim değişikliğine karşı harekete geçmeye bir davet" başlığı ile tüm iklim aktivistlerini 20-21 Eylül tarihlerinde sokakta olmaya çağırıyor. İklim değişikliğini durdurmak için şimdiye kadar harekete geçmeyen, 2015'te Paris'te yapılacak yeni iklim sözleşmesi için de umut vaat etmeyen "dünya liderlerinin" de davetli olduğu iklim zirvesine yönelik bir çağrı bu. McKibben 20-21 Eylül tarihlerinden "Oturup izlemekten başka bir seçeneğimiz kalmadan evvel bir şeyler yapmak için verilen bütünleşti-

ci kavganın seyrini belirleyen anlarından birisi" diye bahsediyor. "Bazen zamanın ruhunu tam da gırtlığından yakalayıp şöyle bir sallayıp kendine getirebilirsiniz." Bunu gerçekleştirmek için neden Eylül ayı bir başlangıç olmasın?

Geçen haftalarda tüm Türkiye'de yağışların neden olduğu seller yaşandı ama en çok konuşulan İstanbul oldu. "İstanbul sele teslim oldu" başlığı ile verilen haberlerde Üsküdar'da deniz ve karanın birleştiği, distopyanın adeta gerçek olduğu görüntüler, iklim değişikliği senaryolarını aratmayacak sahneler

yayınlandı. Benzer canlandırmaları yıllar öncesinde yaptığımız iklim eylemlerinin afişlerinde kullanıyorduk. Tarihi Galata Kulesi'nin yarı beline kadar sulara gömüldüğü fotoğraf bir kurguydu. İklim değişikliğinin zaman ve mekân açısından çok uzak olmadığını çarpıcı bir görselle de anlatma gayretiydi. Ama geçtiğimiz hafta yaşanan sel felaketinin fotoğrafları artık bu tür çalışmalara gerek bırakmayacak netlikte. İklim değişikliği tüm yaşamı günümüzdeki öngörülerin çok ötesinde büyük bir yıkıma sürüklüyor. Bu olumsuz koşullar tüm dünya genelinde

yaşanıyor ve öncelikle bu durumdan toplumun en yoksul kesimleri etkileniyor.

Kâr ve büyüme üzerine kurulu kapitalist sistem içinde iklim değişikliğine çözüm üretilemez sistemin doğasına aykırı olduğundan dile getirilen talepler hep eksik, hep yetersiz hayat buldu.

Ülkeler arasındaki pazarlıklar her bir ülkenin ekonomik çıkarları temelinde gerçekleşirken, insanlık adına dayanışma, gezegenin geleceği, ihtiyaç kadar üretilmesi, tüketimin sınırlandırılması, doğal varlıkların korunması süslü laflara kurban edildi.

Harekete geçelim

İklim değişikliğini görmezden gelen "dünya liderlerine" karşı direnişimiz güçlü ama dağınık. HES'ler, nükleer santral, termik santral, kayagazı, ormanlar, parklar, çılgın projeler, kentsel dönüşüm, çatılara güneş panellerinin yerleştirilmesi, organik tarım, enerji verimliliği ve daha birçoğuna karşı direniş halindeyiz. Takviminizde 20-21 Eylül'ü şimdiden işaretleyin! İş, iklim, adalet için iklimi

değil, sistemi değiştirme amacıyla sokağa çıkacağımız gün olarak işaretleyin. Tüm dünyada yerel mücadelelerle, uluslararası hareketin bulunduğu, toplantı ve protestoların yapılabileceği, onların bir avuç bizimse milyarlar olduğumuzu göstereceğimiz bir zirveye Türkiye'den de ses verelim. Şimdi sokakta olma, daha çok aktivizm zamanı. Sen de bize katıl, sistemi değiştirmenin yolunu birlikte arayalım!

sosyalizm sohbetleri

Siyasal İslam ve mezhepçilik

İŞİD'in Musul'u almasıyla birlikte yıllardır ısıtılan bir argüman doğrulanmış gibi davrananlar var. Siyasal İslam eşittir terörizm veya faşizm algısı Türkiye'de hep AKP hükümeti ekseninde tartışılıyor. İslami örgütlerin doğal olarak faşist oldukları iddiası AKP iktidarından kısa bir süre önce, 2001'de dünya gündeminde yoğun olarak vurgulanmaya başladı. 11 Eylül saldırılarının ardından ABD sağının ve Bush'un sarıdığı bu iddia Afganistan ve Irak işgallerinin meşrulaştırıl-

masının temelini oluşturdu.

Bugün siyasal İslam, yüzlerce insanı kurşuna dizen ve kadınlara tecavüz eden, Irak ve Suriye halklarının özgürlük taleplerinin yanına yaklaşamayacak politik idealleri olan bir örgütten yola çıkarak yeniden tartışılıyor.

İslam terörle eşitlenemez. Dünyadaki diğer bütün büyük dinler gibi çok farklı yorumlara açık çelişkili inançlar bütünüdür. Kendini Müslüman olarak tanımlayan insanlar arasında politik tutum çeşitliliği vardır. On yıllar boyunca

ABD emperyalizmi ile iş birliği yapan ve kendi halkına zulmeden diktatörler de El-Kaide veya İŞİD gibi ABD müdahalesinin birer sonucu olan örgütler de kendilerini Müslüman olarak tanımlar. Ancak Ortadoğu'daki yoksul işçi ve köylüler de çoğunlukla öyle yapar. Ortadoğu'daki egemen sınıflar genel bir İslam şemsiyesinin toplumdaki sınıf farklılıklarını örtmesinden sonuna kadar faydalanıyor.

Bu durum işçi sınıfının talepleriyle ilgisi olmayan ve aksine sınıfı bölen mezhepçi politikalar güden marjinal örgütlerin palazlanmasını kolaylaştırıyor. Sosyalistler İŞİD gibi örgütleri savunmaz. Bunu yaparken bu ve benzeri örgütleri ortaya çıkaran

gücün emperyalist müdahaleleri ve işçi sınıfı mücadelesinin güçsüzlüğü olduğunu da reddetmez. Halkın çıkarlarını yok sayan ve mezhepçilik yapan silahlı örgütlere karşı mücadele etmek için hedefine İslam'ı değil örgütlerin kendisini koyar.

Ortadoğu ve mezhepçilik sanki tarihsel olarak hep beraber anılacak iki olgu değil. Mezhepçilik eski bir Ortadoğu geleneği hiç değil. Haberlerde farklı Ortadoğu şehirlerinde patlayan bombalar, intihar eylemleri benzeri görüntüler o kadar kanıksandı ki, mezhepçiliğin 'doğal' olmadığı, üretilmiş olduğu bilgisi tamamen unutuldu. Üstelik Ortadoğu'da mezhep çatışmalarının olmadığı bir geçmişi düşünemeyenler,

geleceği de tahayyül edemiyorlar.

Mezhepçilik; 2003'teki işgalden itibaren Irak'ta ABD tarafından tırmandırılan, bilinçli bir sömürge politikasıdır. Mezhepçilik bizzat ABD ve İngiliz işgal güçleri tarafından, çoğunluğun kendilerine karşı olduğu bir ülkede işgal karşıtı direniş kırma adına uygulanmış bir savaş politikasıdır. Mezhepçi şiddeti on yıl boyunca üreten, körükleyen ve örgütleyen emperyalizmin kendisi olmuştur.

Bugün mezhepçi şiddeti engelleyebilecek tek güç Irak işçi sınıfıdır. Irak ve Suriye halklarının geleceği İŞİD olmadığı gibi ABD, Esad veya Maliki de değil.

Meltem Oral